

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN.

Frankrijk.

De de Senger van Montbéliard zal dit jaar, gelijk oorspronkelijk het plan was, niet naar ons land komen om ten behoeve van het werk der Evangelisatie in Frankrijk, uitgaande van de kleine groep der „Unie van vrije evangelische kerken“ in ons midden te collecteren. De synodale commissie voor de evangelisatie vreest, dat het thans niet de geschikte tijd is om voor dezen arbeid bij ons aan te kloppen wegens een mogelijke verkoeling der sympathieën voor Frankrijk. Zij kan daarin wel eens niet mis hebben gezien! Zij heeft voorloopig de collectie-reis uitgesteld tot het voorjaar van 1924, hoewel deze kerkengroep onzen steun behoeft!

Dit uitstel acht ik in het belang dezer zaak zeer gewenscht! Over het geheel zijn wij niet bijzonder op de hoogte van den kerkelijken toestand onder de gereformeerden in het op kerkelijk gebied zoo ongelukkige Frankrijk. Wij weten er wel zooveel van, dat het in godsdienstig en zedelijk opzicht met het rijk begaafde Fransche volk diep treurig is gesteld. Hoe de verhouding is tusschen de Gereformeerde Kerk van Frankrijk en deze groep; hoe het gesteld is in het midden van de eerste, de staande kerk, en welke het motief is van het gescheiden leven der tweede groep? Deze en dergelijke vragen dienen eerst door ons met kennis van zaken te kunnen worden beantwoord, al eer men met eenig recht kan verwachten, dat ook voor dezen arbeid sympathie kan worden gewekt en steun verwacht. Het jaar van uitstel kan allicht de voorgestelde collectie-reis ten goede komen.

Ik las een mooi en beknopt overzicht van de geschiedenis der genoemde Unie, gedurende de eerste vijftig jaar van haar bestaan. Smartende trof mij in de korte verslagen, die hierin gegeven werden van de geschiedenis van elk dezer meestal kleine kerken, hoezeer vele dezer zwakke gemeentetjes te tijden hebben gehad van een sterk gedreven daristische propaganda. Meer dan een dier vrije kerken is daardoor, zoo niet geheel, dan toch bijna geheel ten gronde gericht. In enkele deelen van ons eigen vaderland hebben sommige onzer kerken ook te worstelen gehad met deze propaganda, en nog werken de Darbisten hier en elders, zoo het schijnt, het liefst onder onze menschen. Dat zij bij ons niet dat succes hebben als in de genoemde Fransche kerken en ook in Duitsland en zelfs in Hongarije, is te danken aan het feit, dat door de Reformaties van '34 en '86 onder ons het gereformeerde kerkelijk bewustzijn zoozeer verlevendigd is geworden. De Unie lijdt aan een vitium originis. In haar is de Gereformeerde Kerk van Frankrijk niet tot Reformatie gekomen! Zij is een bond van vrije evangelische kerken van verschillende geboorte. Zelfs over den doop en over meer dan één vraag, de leer en de kerk-regering makende, verschillen deze gemeentetjes. Daardoor zijn zij zoo wondbaar en een geschikt terrein voor de propaganda van onderscheiden seculaire stromingen. In landen, waarin de volkskerk niet tot reformatie is gekomen, bloeit het seculairisme gemeenlijk met kracht. Een gelijk verschijnsel openbaart zich in Duitsland en in Hongarije. Eens hoorde ik uit den mond van een achtenswaardig voorganger van zulk een seculair groep in Duitsland mij open in het gezicht zijn oordeel

uitspreken, hoe lichtvaardig ook: dat alle predikanten dienen om hun groot traktement. Hij was een Duitscher! Toen ik hem mededeelde — het was voor ruim tien jaar — hoe het stond met de traktementen in onze kerken, en met welk een toewijding onze mannen werkten en hoe weinig van hunne zijde geklaagd werd — bond hij wel een weinig in, doch zijn ongunstig oordeel over de „officiële“ predikanten, als loondienaars, nam hij niet terug.

Heb ik het goed, dan zie ik in de Unie in veel opzichten een tamelijk duidelijk sprekende familie-trek met de groep van de vrije evangelische kerkjes in ons land. Haar geboorte-geschiedenis schijnt mij ook nog al sterke trekken van overeenkomst te hebben; natuurlijk zijn er ook verschillen en wel in kerkrechtelijk opzicht. Het verdient, dunkt mij, wel aanbeveling om toch niet te vergeten, dat de geschiedenis der Gereformeerde Kerken van Frankrijk een der rijkste en heerlijkste is. Zij is zoo nauw verbonden aan de namen van Calvijn en Beza! Wij hebben zooveel van het eerste bloed der Fransche gereformeerden in onze aderen opgenomen! Zou er nog niet een overblijfsel zijn van dat heerlijk geslacht? Ons is een tijd van uitstel gelaten, waarin wij kunnen onderzoeken of wij eventueel onzen steun aan de Fransche gereformeerden kunnen bieden en aan welke groep dan het eerst en het meest!

Duitsland.

Hartelijk verblijden wij ons over het verschijnsel, dat de uitbreiding bij menigen uit de „kerk“ in Duitsland tot stilstand is gekomen, ja, dat sinds een paar jaar juist het tegenovergestelde kan worden opgemerkt. In 1920 keerden, bij name in Saksen, waar het radicalisme hoogtij viert, enkele honderden terug; die honderden zijn in 1921 tot duizendtallen aangegroeid. De toetreding overtreft in sommige diocesen reeds ver het uitbreiden. Zelfs in de Staten van Midden-Duitsland, waarin de vijandigheid tegenover de kerk zich zoo brutaal openbaart, is de terugkeer in volle gang. In Thüringen klonk het getal reeds tegen de twintig-duizend en door sommigen wordt dat voor heel Duitsland begroot op een 40-50000 per jaar. Uit dezen terugkeer blijkt echter zooveel duiderlijk hoeveel de kerk den rug hadden toegekeerd. Echter deze terugkeer is toch nog niet alles wat de kerk behoeft! Zij zelf moet terugkeeren tot Gods Woord. De ontreding blijft in sommige deelen wel groot te zijn! Getuige het volgende: Thüringen is mee van het meest radicale gedeelte van het Duitsche rijk! Eene commissie heeft opdracht verkregen om een nieuw liederen-boek samen te stellen. Zij heeft zich van haar taak gekwet en een verzameling, bestaande uit 170 liederen, aangeboden aan het ministerie van onderwijs te Weimar. Dit ministerie heeft daaruit 27 liederen geschrapt en juist die, waarin ook maar iets voorkwam, dat in de verte herinnerde aan God en Zijn dienst en dat zong van de liefde tot vaderland en historie. In Saksen staat het niet beter! Wat blijft er van de geestelijke vrijheid onder het regime van het socialisme over! Daartegenover is een verblijdend teken, dat namens de Duitsch Evangelische Kerk een klaar en duidelijk opgesteld stuk bij de regering des Rijks protesteert tegen een poging om de echtscheiding te vergemakkelijken!

G. KEIZER.

geplaatst in een gesticht. Meestal blijft hij geruimen tijd in dezen zieken toestand; hij wil niet spreken, zit stil voor zich uit te kijken of weigert zelfs voedsel te gebruiken, omdat hij meent, dat dat te goed voor hem is. Voor redeneeringen is hij niet vatbaar; al kan men nog zoo goed praten, het heeft geen invloed op hem; ook de uitspraken van den Bijbel hebben voor hem geen beteekenis, hij meent, dat deze niet voor hem bestemd zijn en verkeert in een nacht van bangheid en wanhoop.

Gelukkig worden deze patienten in den regel na korter of langer tijd beter; zij krijgen langzamerhand hun normalen gedachten-gang weer terug; hun sombere droefgeestige stemming verdwijnt; zij zien zichzelf en de wereld weer als vroeger en kunnen na verloop van tijd weer in de maatschappij terugkeeren, zonder gevaar voor hun medemenschen op te leveren.

Een ander geval waarbij ik iemand ontoerekenbaar moest verklaren, betrof een persoon, die kort achter elkaar tal van oplichtingen gepleegd had, menschen bedrogen had, valsche namen opgegeven had, en de wonderlijkste verhalen verteld had.

Bij het onderzoek van zijn levensloop bleek, dat deze persoon reeds meermalen in krankzinnigengestichten was verpleegd, zelfs jaren achtereen; hij was pas sader korten tijd ontslagen, omdat men het weer eens wilde probeeren. Zijn abnormale gedachten en ziekelijke zucht tot phantasie en neiging tot bedriegerij beheerschten hem weer spoedig zoo, dat hij met de politie in aanraking kwam.

Het gebeurt ook wel, dat iemand onder invloed van een abnormalen gedachten-gang de neiging heeft tot brandstichting, dit komt betrekkelijk weinig voor. Hier is dan niet het motief tot brandstichting, dat men iets wil opruimen wat in den weg staat, of dat men zichzelf of een ander schade wil berokkenen, maar, het kan het gevolg zijn van een

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:
Arum, J. de Koning te Vries en J. Tonkens te Lutjegast.
Dedensvaart, H. de Bruijn te Nieuwendijk en J. H. Kuiper te Winsum.
Schildwolde, J. van Henten te Oldekerk en J. Sybesma te Barm.
Ten Post, J. Hettings, cand. te Apeldoorn en W. Doornbos, cand. te Groningen.

Beroepen te:
Anjum, M. Elzinga te Grootegeest.
Bergum, S. W. Bos te Dokkum.
Blokzijl, G. van Heiningen, cand. te Gouda.
Loosdrecht, P. Jukkenekke te Epe.
Nieuw-Dunne, J. Hettings, cand. te Apeldoorn.
Rottewalle, W. Doornbos, cand. te Groningen.
Silvolde, J. Hettings, cand. te Apeldoorn.
Slidrecht, P. A. Zeilstra te Nieuwveen.
Twijzel, J. A. Schep, cand. te Utrecht.

Bedankt voor:
Moerdijk, W. Fisher te Serooskerke.

Intrede te:
Westerbork, A. J. Noordewier, Tekst 1 Petr. 2:4 en 5.

Generale Synode. Stukken voor deze tegen 21 Aug. a.s. te openen Synode, moeten worden ingezonden bij Dr J. C. de Moor, Lange Nieuwstraat 50, Utrecht.

Overleden. In den leeftijd van 64 jaar is te Groote Lindt, gem. Zwijndrecht, plotseling overleden de heer H. Ormel, leetend ouderling aldaar.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:
Driebergen, H. Blesma te Groningen en L. H. v. d. Meiden te Dordrecht.

Beroepen te:
Driebergen, H. Blesma te Groningen.
Hoogeveen, M. Koomans te Kornhorn.
Lutten-De Krim, W. Vos te Drachten.
Maarsse, A. H. Hilbers te Enschede.
Rotterdam (2e pred.), A. H. Hilbers te Enschede.

Aangenaemen naar:
Amersfoort, G. Salomons te Bussum.

Bedankt voor:
Schiedam, A. M. Berkhoff te Utrecht.
Urum, H. Velema te Kampen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:
Meliskerke, B. van Neerbo te Terneuzen.
Paterson (New York), M. Hoffman te Blyss.
Slidrecht, B. van Neerbo te Terneuzen.

Intrede te:
Giesendam, D. C. Overduin, Tekst Ps. 118:24, 25.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:
Amstede, W. Deur te Zegveld.
Delfshaven, (vac.), J. P. v. Bruggen, A. K. Straatman te Meppel.

Duizen (toez.), D. van Luttervelt te Blauwkapel.
De-Graveland, G. van Wolfswinkel te Welsrijp.
Goedriaan-Ottoland, W. Wesseldijk te Schoonhoven.
Haarrecht, J. W. Raaij te Berkhout.
Hallum, G. J. Mooi te Gasselte.
Leenwarden, G. H. Steijn te Winterswijk.
Musselkanaal (toez.), J. P. A. de Roy te Almel.
Oosterwolde, K. de Groot te Oudehove.
Oudenbosch (toez.), A. Daryn te St. Oedenrode.
Raamsdonk, J. Bus te Ouddorp.
Wilnis, J. H. Gunning te Lage Vuursche.

Bedankt voor:
Breda, F. H. Ploeg te Halle (bij Zelhem).
Dronsum, F. van Aalst te Den Ham.
Nieuw-Vennep (toez.), S. de Vries te Siedum.

Afscheid van:
Santmer, O. Noordmans, Tekst Efezo 4:23-24.
Wildervank, D. A. Hoekstra, Tekst Ps. 31:25a.

Intrede te:
Westzaan, G. J. J. Bousink, Tekst Jesaja 40:1.

abnormalen geestelijken spanningstoestand, van een onbestemd bang of beklemd gevoel, van een zekeren angst voor de toekomst, waarvan men zich wil bevrijden door iets bijzonders, of iets verschrikkelijks te doen. Merkwaardig is dan in zulke gevallen, dat na het uitvoeren van zoo'n daad een gevoel van opluchting, berusting en kalme volgt. Zulke personen deden dit dus in een toestand van geestelijke stoornis en kunnen ook niet toerekenbaar beschouwd worden.

Ten slotte wil ik nog een voorbeeld geven van iemand, die niet wegens een ziekelijke stoornis, maar wegens een gebrekkige ontwikkeling zijner verstandelijke vermogens ontoerekenbaar verklaard werd.

Het betreft een jonge man, die een fiets gestolen had; in plaats van met de fiets weg te rijden, bleef hij er naast loopen, en werd dus spoedig gearresteerd.

Bij het onderzoek bleek, dat hij niet veel meer ontwikkeling had dan een idioot; op school had hij zoo goed als niets geleerd; een beroep had hij nooit uitgeoefend, in den militairen dienst werd hij onmiddellijk afgekeurd wegens zwakzinnigheid; zijn familie moest hem als een klein kind behandelen; voordat hij naar bed ging, werd er o.a. eerst gecontroleerd of hij geen lucifers bij zich had, enz.

Iemand, die op zoo lagen trap van geestelijke ontwikkeling stond, die niet meer verstand bezat als een kind van een jaar of vier, meenden wij voor zijn handelingen niet toerekenbaar te mogen stellen.

Ziehier dus enkele voorbeelden, waaruit duidelijk kan blijken, welke beteekenis het psychiatrisch onderzoek voor de rechtbank kan hebben.

Amsterdam.

S. T. HEIDEMA.

diep zit, is vreezen, dat winnen met onderwij op dragen velen zijn daardoor, diek voor het rechtsche me-zoo een zoer ming van het te christelijke telijker te be-zen; het lijkt skerk in ons aders.

or te zeggen ogere kdingen nen als een velen voelen a als een cristenen heeft zending werlt is de kans kracht van cultuur-groot n zoeken waj en kan.

or een goede libel en tran-senigingen tot en tijdschrijt. 23 drukkerijen hillende scho-mannen, in l middel, om rschaffen. Er vrouw, waar pleiding van t der zending sche en Ch-ent zulk een en menschen ben drauzen auz gegeven dat het op the christenen stanten Hier, n te wijzen; e eeuwen ge o Roomschen vooral de ge-oorzaken den enz.; bekend nvreden zijn; n, wordt door

dingscorporat-oren, van el, is, eeredienst rhonden door k is het te be-er behoefte contact te ko-en tot samen-a heeft fiasco met aanvan-arvan legt de entie, ten ve-getuigenis af J. D. W.

aangehouden. rskar had ge-

hij nog geld wat vreemden rschillig, trok er zich eerder

a nauwkeurig gde wordt na-nen welgesteld toevallen had periodes had, wegliep, ging ng verrichten, nde, of soms en tijd kwam door met zijn

teerd, had hij van veranderd weken weer tot wegnemen t geld op zak p een abnor-tie van dezen moed waren, terug. Daar ad kon wor-zijn gewonen hapij of voor slaten worden, dat iemand vermoorden, leiding toe is, in zijn gedra-nen, maar bij

een nauwkeurig onderzoek komt dan voor den dag, dat hij of zij zich reeds langen tijd gekweld heeft met de gedachte: ik ben zoo slecht, ik zorg zoo weinig voor mijn gezin en voor mijn kinderen; ik ben geen flinke vader of ik ben geen goede moeder; mijn kinderen worden de dupe van mijn slechtheid; of ook: wij zullen tot armoede vervallen, de kinderen zullen een treurig leven krijgen, ze zullen niets te eten hebben, een zee van rampen wacht hen.

Onder invloed van dezen wanhopigen gedachten-gang meent men, dat het beter is zijn kinderen niet in het leven te laten. Men meent zoo uit liefde te moeten handelen in plaats van uit haat.

Soms gaat deze moord ook gepaard met zelfmoord, omdat men voor zichzelf in de toekomst geen uitkomst ziet; men meent, dat men te slecht is om te leven, dat men een pest is voor de menscheit, dat men de wereld zal besmetten, en dergelijke zeer absurde gedachten.

Zulke menschen hebben uit zichzelf weinig neiging, over deze dingen te spreken, omdat ze nog het besef hebben, dat ze hun omgeving deze sombere gedachten moeten besparen; in stilte kunnen deze zieke gedachten doorwerken; de patiënt kan in het verborgen op middelen peinzen, om zijn ongelukkige daad te volvoeren en wanneer het niet komt tot zelfmoord, maar alleen tot moord, kan zoo iemand voor den rechter komen.

Blijkt nu bij het psychiatrisch onderzoek, dat in zoo'n geval altijd wordt opgedragen, dat bovenstaande gedachten den dader beheerschten, dan mag op grond daarvan aangenomen worden, dat er gehandeld is onder invloed van een geestelijke stoornis, dat de patiënt lijdende is aan een toestand van krankzinnigheid, waardoor hij niet toerekenbaar geacht mag worden voor zijn daden. Hij wordt niet gestraft, maar op medisch advies